

Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---



Амерички мислилац Џозеф Нај, творац термина и аналитичког концепта „меке моћи“, рекао је да је најбоља пропаганда она која то, заправо, и није, а кредибилитет најбољи ресурс тој и таквој пропаганди. Како ту врсту „меке моћи“ разумеју и у пракси примењују најновији почасни чланови културног Удружења „Иво Андрић“, јединог репрезентативног удружења Срба у Шпанији, међу којима су и бивши министар културе Шпаније и бивши директор Института „Сервантес“ Сесар Молина и његова супруга Мерцедес Монмани, веома блиски нашем амбасадору Данку Прокићу и особљу Амбасаде Србије у Мадриду, видљиво је на трибинама које организују у Удружењу и ван њега, и са којих уз помоћ презентација књига и филмова аутора из Србије, а понекад и чисто непријатељских из земаља у окружењу, шаљу антисрпске поруке. Тако се под окриљем организације која носи име српског нобеловца Иве Андрића, и уз учешће Срба у Шпанији, уместо представљања српског идентитета и културе, шаљу политичке поруке потпуно супротне националним интересима Срба и даје легитимитет идејама људи блиских Социјалистичкој партији Шпаније у којој су антисрпске предрасуде најукорењеније и чији су чланови наши осведочени непријатељи Карлос Вестендорп и Хавијер Солана. И све то по принципу афирмације и утемељења идеје – ако сами Срби прихватају и промовишу наратив који је довео до бомбардовања 1999. године, онда целокупна политика према њима с краја прошлог века има оправдање. Другим речима, онда Косово заслужује да буде независно, Република Српска да буде укинута, а Србија да понесе терет главног кривца за рат започет 90-их у бившој Југославији, каже извор „Печата“ близак овим круговима упућујући нас на линкове који сведоче о њиховој умрежености са идеологијом атлантистичко-сорошевских тинк-тенкова у Шпанији, који у тој земљи монополишу јавни дискурс о Западном Балкану.

На почетку разговора за наш магазин он наглашава да је Шпанцима тешко да схвате како једно српско удружење може да се претвори у платформу за ширење антисрпских идеја и предрасуда, осим – намеће се закључак – ако је реч о чињеницама толико евидентним да их ни сами Срби не могу довести у питање.

### Геополитика заменила књижевност

Последњи културни догађај у Удружењу „Иво Андрић“ у Мадриду, наглашава наш извор, било је представљање књиге Бонавиа романописца из Србије Драгана Великића 8. јуна

Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

ове године, у којој се аутор бави последицама распада бивше Југославије.



„Удружење Иво Андрић броји тек седамдесетак чланова од укупно три хиљаде Срба колико их има у Мадриду и вероватно још толико у целој Шпанији. И без обзира да ли се ти Срби слажу, или се не слажу са ставовима аутора Драгана Великића, на које нико не може да му оспори право, а које је он изнео у књизи Бонавиа и на њеној промоцији, чињеница је да је двоструки НИН-ов лауреат 30. јуна 2017. у престижном шпанском магазину Letras Libres, ултранеолибералне и проамеричке оријентације који излази и у Мексику, добио запажен простор. Наиме, аутор текста Даниел Гаскон је из разговора са Великићем објавио одабране цитате, међу којима и један са међунасловом Србија, у коме Великић изговара следећу реченицу: 'Али, као што сам више пута рекао, не бих волео да Србија буде руски Гибралтар на Балкану.' Новинар је, не осврћући се нити једном речју на Великићево уметничко дело, или његове наративне технике, други део ове реченице извукао у наслов, јер сматра да је за читалачку публику у Шпанији најважнији пише став да 'не би волео да Србија буде руски Гибралтар на Балкану'. Наслов је, дакле, веома карактеристичан, више геополитички него књижевни, а поменути новинар Гаскон је претходно за исти часопис разговарао и са директором мадридског пронатовског тинк-тенка ECFR и једним од главних антируских лобиста у Шпанији Борхом Ласерасом поводом његове нове антисрпске књиге о Босни, што вероватно није пука случајност“, каже наш извор.

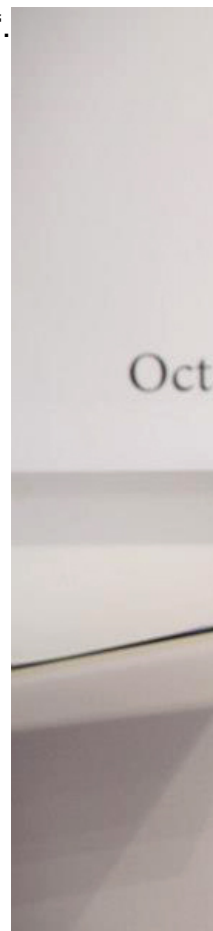
Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

Зашто је преведена и промовисана баш Великићева Бонавиа, а не нека од две књиге које су добиле НИН-ову награду, Печатом извору није познато, али претпоставља да су превагнули аутобалканизујући стереотипи којима ово дело обилује, као и да ће то сваком читаоцу постати јасно из друге важне реченице коју је Великић изговорио када је дошао у Шпанију: „Кад сам у Београду, осећам се као у ромингу.“

„Овом реченицом писац нам, забога, сугерише да он не долази из Београда него из европског Земуна. Нажалост, 'случај Великић' није усамљен, јер се на трибине српског Удружења Иво Андрић у Мадриду доводе углавном заступници 'грађанистичке' и 'другосрбијанске' идеологије, чиме се ствара лажни утисак њихове репрезентативности у Србији и српској култури уопште“, каже саговорник Печата.

Али да парадокс буде још већи, почасна чланица српског удружења „Иво Андрић“ и носилац српског ордена за заслуге у култури Мерцедес Монмани је 5. јуна у присуству председнице Удружења „Иво Андрић“ представила и промовисала и Књигу о Уни бошњачког писца Фарука Шехића, припадника 5. корпуса Армије Алије Изетбеговића и осведоченог непријатеља Срба који су у Шехићевој причи сви одреда „лоши момци“.



„Мерцедес Монмани, представљена као 'стручњак за балканске књижевности' иако не говори ниједан језик на којима се ове пишу, представила је књигу заједно са политичким аналитичарем – сарадником шпанских атланстичко-сорошевских тинк-тенкова Мигелом Родригезом, преводиоцем књиге и сином потпредседника Удружења Иво Андрић, и самим аутором који се укључио преко скајпа. Промоцију је започела читањем одломака из романа изостављајући делове где се изразито негативно пише о Србима и велича убијање у рату без и трунке сумње и аутокритике ('Кад пуцам, не осећам грижу савести... ствари су другачије на ратишту: непријатељ је непријатељ. Не може да буде човек'). Промоторка је затим упитала Родригеза како је дошао на идеју да преведе баш ову књигу, да ли му је то можда препоручио неко из Босне, на шта је овај одговорио: 'Једна другарица Српкиња, између две ракије, препоручила ми је да преведем ову књигу. Била је љута што то још увек није урађено. Готово ме је принудила да то урадим. Шехић има објективан смисао за ствари. Доказ томе је што му се свиђа аустроугарски део Сарајева више од Башчаршије. У стању је да изађе из националне кохезије.' На ово се надовезала Монманијева: 'Образовани и културни људи са балканских простора, пре свега, осећају носталгију, грчевито се држе за оно што је било аустроугарско као за део прошлости који није био дивљи... била је то цивилизација у којој су поштовали Јевреје... за овај део културних људи лудило је наступило после. Шехићева књига је тријумфовала у свим бившим југословенским републикама зато што се људи поистовећују са њом'... , сведочи извор Печата.

И сећа се да је један од присутних упитао није ли претерано да баш сви Срби буду негативци, на шта му је Мерцедес Монмани, тумачећи шта је писац хтео да каже, одговорила: „Знате шта, па и Андрић је писао у стереотипима, узмите само оно набијање на колац, ко зна ко је кога ту набијао на колац.“ Тако о Андрићу и његовом великом делу прича почасни члан истоименог Удружења, „боља половина“ брачног пара којег је председник Србије Томислав Николић на Сретење 15. фебруара ове године одликовао Медаљом за заслуге у култури! Ваљда због тога, Мерцедес Монмани се потрудила да културни додатак шпанског дневног листа ABC, чији је уредник њен пријатељ Алфонсо Армада, дописник изразито антисрпског дневног листа Ел Паис током рата у Босни деведесетих и аутор недавне књиге Сарајево, у којој су, опет, Срби приказани као главни кривци, већ 24. јуна објави њен приказ Књиге о Уни написан на основу „интервенције о набијању на колац“ са промоције. У ABC-у иначе ради и још један бивши дописник Паиса током рата деведесетих, србофобични син нацистичког дипломате у НДХ аустријског порекла Херман Терч, каже Печатов извор.

Он напомиње да ABC има он-лајн читалачку публику од 11 милиона, а његово штампано издање полумилионску. По читаности је други дневни лист у Мадриду. Поред тога, чланак је опремљен фотографијом ископавања сребреничких жртава од стране истражитеља Хашког трибунала што је већ традиционални декор кад се пише о Србима,

Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

а ту је и пишчева фотографија са енглеским титлом „and I’m against killing“ (човек који је добровољно отишао да убија Србе, и чак припаднике свог народа чије му се политичке идеје нису свиђале, изјављује пред вишемилионским шпанским читалаштвом да је „против убијања“ – али, ето, кад су Срби у питању, што се мора, мора се). Издавачка кућа La Huerta Grande, која је објавила Шехићеву књигу, углавном је оријентисана на белетристику, али штампа и есеје аутора као што су Мигел Анхел Баљестерос, директор CESEDEN-а, тинк-тенка Шпанске армије, генерал близак Социјалистичкој партији Шпаније и заговорник војне интервенције у Либији, те Архемино Баро, дописник мејнстрим медија са ратишта из Донбаса, „експерт“ за Украјину и сарадник Института Хариман, или венецуелански антиболиварски писац и есејиста Хуан Карлос Ћиринос.



А како су трибине Удружења „Иво Андрић“ постале место за ширење антисрпства?

Почело је сјајном и свима прихватљивом идејом да се у Удружењу „Иво Андрић“ организују часови српског језика за децу Срба и децу из мешовитих српско-шпанских породица која би сваке године рецитованем песмица о Светом Сави пред његовом иконом неговала сећање на првог српског просветитеља. Србе у Шпанији та идеја је изузетно обрадовала, јер су веровали да њихова деца тако неће бити „однарођена“ од свога језика и културе, и да ће у будућности тако освештен нараштај бити најбољи проносилац српских вредности и гарант српско-шпанског пријатељства.

Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

„На Светог Саву се, такође, традиционално одржава и Скупштина Удружења, која је 2017. одложена на неодређено време, али је овогодишња светосавска прослава искоришћена да за почасне чланове Удружења буду проглашени Сесар Молина и његова супруга Мерседес Монмани. Захваљујући на почаст, Молина се амбасадору и присутнима, пред иконом Светог Саве и милешевског Белог анђела, обратио са предлогом да се Удружење претвори у Српски културни центар у Мадриду и да његов директор буде Ана Милутиновић, садашњи председник Удружења и службеник Амбасаде Србије у Шпанији. Говорећи о томе шта би, по његовом мишљењу, требало да буде мисија овог културног центра, Молина је рекао да 'она треба да буде онаква каква је била и мисија Гете института у Немачкој после Другог светског рата, који је и основан како би покушао да објасни да је Немачка била нешто друго од оног што је била'. За многе присутне је то поређење Србије са нацистичком Немачком било скандалозно и неумесно, јер су то схватили као директан позив на денацификацију Србије. Тако је првобитна замисао да се у Удружењу култура никако не меша са политиком пропала, пошто је главним актерима управо потребно да Удружење као колективна организација Срба под именом Иво Андрић даје легитимитет идејама и дневнополитичкој агенди које они заступају и желе да промовишу. То су људи који мисле да Србе треба денацификовати, да је највише Србима потребна деконтаминација од национализма и да то треба радити преко српске културе. Дакле, једино са Србима иза леђа они могу да скрену пажњу јавности на све што причају и раде, и то је 'кључ' њиховог деловања. У супротном они су само једно од многих, усамљених мишљења на која нико не обраћа пажњу“, наводи наш извор.



## Филмски антисрбизам и нечасне улоге

Уколико држава Србија не подржи повратак Удружења „Иво Андрић“ у Мадриду на програмску оријентацију усклађену макар са Предлогом стратегије развоја културе који је сама донела, њиме ће потпуно овладати агенда Соршевог Фонда за отворено друштво, поручује „Печатов“ извор из Шпаније који је својим сведочењем показао на који начин се кроз српску културу Шпанцима и осталом вишемилионском аудиторијуму шпанског говорног подручја систематски пласира антисрпска пропаганда.

Наш саговорник, заправо, на конкретним примерима доказује како је соршевска машинерија представљање Срба у Шпанији узела под своје, и опомиње надлежне да су потценили снагу и значај који за њу има држање под контролом јединог српског репрезентативног удружења у овој земљи.

У прилог тврдњи да се негативна слика о Србији пласира довођењем на трибине Удружења углавном аутора „грађанистичке“ и „другосрбијанске“ оријентације, он говори о филмовима чија је пројекција у Мадриду била у истој функцији.

„Током прве две године постојања Удружење „Иво Андрић“ је у оквиру организовања циклуса српског филма и промовисања српских филмских стваралаца учествовало у промоцији остварења „Кад сване дан“ Горана Паскаљевића (фебруар 2014). Пројекција филма произвела је изразито негативан одјек по Србију и Србе у високотиражном дневном листу „Мундо“ од 21. фебруара 2014, у коме између осталог пише: „Заплет (филма) подсећа нас да је Београд, српска престоница, био место где је, уз помоћ квислиншке Владе, започето масовно убијање Јевреја у оквиру Холокауста планираног од стране нациста.“ „Београд је једини сценарио Холокауста који нема ниједан комеморативни споменик нити означено место концентрационог логора. Никога није било брига за то.“ На страну да ли је то била намера редитеља или не, код шпанских медија који се баве културом створен је утисак да је Холокауст започет у Србији, а да Србија Јеврејима није изградила још ниједан споменик! Београд нема ни споменик Јасеновцу, али то нико не спомиње, као да није ни постојао. Уосталом, споменици жртвама фашизма би требало да буду заједнички свима који су од њега страдали: Јеврејима, Ромима, Србима и осталима. Ако се погледају пројекти које финансира Управа за дијаспору, намеће се закључак да је Удружење „Иво Андрић“ јединствен случај јер изгледа да само њихова уређивачка политика има за последицу да се о Србима говори на најгори могући начин“, закључује наш саговорник.

У оквиру програма Удружења приказано је потом и „Шишање“ редитеља Стевана Филиповића, филм чија је тематика актуелност неонацизма и расизма у данашњој Србији – земљи која је по недавном истраживању Универзитета Харвард „најмање расистичка у Европи“ – подсећа „Печатов“ извор.

Он каже да је за њега и све Србе који живе у Шпанији, а и целом расејању, највећи скандал баш чињеница да се све то ради парама српских пореских обвезника преко Управе за дијаспору Министарства спољних послова која је дефинисала смернице за учеснике годишњег конкурса за суфинансирање пројеката као оне које својим квалитетом доприносе „чувању и неговању српског културног, етничког, језичког и верског идентитета“ („Службени гласник РС“, бр. 4/11 и 14/11), али у овом случају уопште нису испоштоване. Све то може да се види из списка суфинансираних пројеката Управе за дијаспору, наводи наш извор. И додаје да је пројекцијом српских филмова 2014. године у организацији Удружења „Иво Андрић“ Србија стављена у негативан контекст неонацизма и одговорности за Холокауст, сасвим непримерен њеном угледу, а уместо пожељног побољшања њене слике у Шпанији дошло је до једнодимензионалне и вулгарне политизације њених културних остварења и произведена непотребна асоцијација на деведесете.

У Шпанији је, по његовом сведочењу, такође, приказан прошле године и филм „Кругови“ Срдана Голубовића, са тематиком рата у Босни. На трибину после пројекције био је позван и Раде Алексић, трагични отац младића по коме је рађен филм, а уз њега – што је већ био врхунац апсурда – седео је и затворио фестивал политички аналитичар и сарадник тинк-тенка Esglobal.org Мигел Родригез, који је неколико месеци пре тога промовисао документарца о српском гранатирању Сарајева, а чији је протагониста такође био Србин пострадао од Срба. Тиме је све преведено у контролисане и манипулисане политичке ставове одређених интересних група.

### **И један изузетак од правила**

„Филм „Енклава“ редитеља Горана Радовановића, српски кандидат за Оскара 2015. године, представља изузетак у односу на тинк-тенковски списак „филмова за разумевање Србије“. Он је у Шпанији приказан на инсистирање неколико чланова УО Удружења „Иво Андрић“, који су мислили да треба да буде виђен у овој земљи јер је то редак филм у коме су Срби приказани као жртве, а не као целати, по уобичајеном стереотипу, и са којим би шпанска публика могла додатно да се идентификује. И тај



Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

филм је прихваћен, али кад је требало да се прикаже у ударном термину (петак увече) као и сва друга остварења, одлучено је да се само „Енклава“ прикаже дан раније, са образложењем да нема термина. Међутим, у званичном програму Културног центра „Матадеро“ где је приказан, а који се објављује месец дана раније, петак 24. јун 2016. кад је требало да буде приказан означен је као слободан дан. Просто је невероватно да то нико није проверио, а кад смо питали зашто је филм померен, УО Удружења се позвао на мејл те институције од пре пет месеци где је речено да је термин заузет, а да није проверио да ли се од тада нешто променило. Упркос томе, био је то убедљиво најгледанији филм, са присуством многобројних шпанских војних лица која су учествовала у мисији на Косову. Игра је, дакле, очигледна, филм „Енклава“ није смео да буде приказан у ударном термину зато што Срби у њему нису негативци, већ жртве. То се „коси“ са дискурсом ових људи и организација за које су Срби обавезно дежурни кривци и целати за све што се десило у последњем рату у бившој Југославији. После пројекције одржана је трибина на којој су учествовали редитељ Горан Радовановић и глумац Горан Радаковић, које је одушевљена публика „бомбардовала“ питањима о сепаратизму, смислу војних интервенција, помирењу“...

Наш саговорник напомиње да га посебно брине што из Управе за дијаспору српског МСП-а нема адекватне реакције која би спречила злоупотребу и политизацију српске културе у Удружењу „Иво Андрић“ у Мадриду.

„Нама је простор у шпанским медијима веома ограничен, јер људи о којима говоримо припадају шпанском политичком естаблишменту који све држи под контролом. Зато позивамо све Србе да се учлане у Удружење, како бисмо сви заједно рекли „то не можете да радите у наше име, ви нас не представљате, не можете са наших трибина да промовишете идеју о српској кривици за рат у бившој Југославији јер већина Срба у Шпанији то не подржава“. Значи, док год Управни одбор остане у непромењеном саставу, они ће систематски промовисати антисрпску политику уместо српску културу“, закључио је саговорник „Печата“.

\*\*\*

Из МСП-а ни гласа

У намери да сазнамо да ли Управа за дијаспору зна и предузима кораке поводом наведених догађаја у Мадриду, потписник ових редова позвао је Министарство спољних

Пише: Невенка Стојчевић  
уторак, 19 децембар 2017 14:51

---

послова. Љубазна службеница Управе предложила је да на њен мејл упутимо кратко писмо „о томе шта желимо“, што је одмах и учињено, али одговора, нити било какве информације није било ни после девет дана. На поновљени позив уследио је одговор да је поменута службеница била одсутна, а двоје њених колега саопштило је да „Управа за дијаспору није надлежна да одговори на наша питања, и да писмо упутимо прес-служби која је задужена за одговор“. Од 21. септембра до данас из МСП-а међутим нема ни писма, ни гласа.

И после више од месец дана протеклих од објављивања дуже верзије овог чланка у „Печату“, 29.09.2017 и 06.10.2017. ни Управни одбор удружења „Иво Андрић“ нити Амбасада Србије нису демантовали ниједан његов навод. Чланови Удружења, српски медији и јавност изгледа нису достојни њиховог одговора, јер – ваљда као и за шпанске антисрпске тинк-тенкове – „Србима недостаје демократска традиција“. Штавише, настављају да на трибине које организују позивају исте (или са њима на овај или онај начин повезане) људе. Њихова мета је сада постао и сам српски нобеловац, Иво Андрић, кога – на 125. годишњицу његовог рођења - проглашавају за “превременог присталицу уједињене Европе»; његово југословенство за «продужетак његовог босанства»; Босну за «вечну метафору украденог и изданог суживота»; његов приказ Отоманског доба као «неоснован» и «црно-бео», јер је то било «толерантно, егзотично и привлачно друштво».